

O b s a h

Upozornění	2
Použité zkratky	6
Oddíl A	
Východiska	7
I. Vnitrostátní, mezinárodní a evropský rozměr práva	7
1. Úvodní poznámky	7
2. Vnitrostátní právo	7
3. Mezinárodní právo (= mezinárodní právo veřejné)	8
4. Právo Evropských společenství	10
Oddíl B	
Mezinárodní právo	12
II. Mezinárodní právo (veřejné) - pojem, specifika, subjekty	12
1. Pojem a specifika mezinárodního práva	12
2. Subjekty mezinárodního práva	14
<i>a) Státy</i>	<i>14</i>
<i>b) Mezinárodní organizace</i>	<i>16</i>
<i>c) Další subjekty mezinárodního práva</i>	<i>16</i>
3. Koncepce vztahu mezinárodního a vnitrostátního práva	16
III. Pojem mezinárodní smlouvy a smluvního práva mezinárodního a vnitrostátního	18
1. Pojem a označení mezinárodní smlouvy, její části	18
2. Smluvní právo mezinárodní	19
3. Vnitrostátní právo mezinárodních smluv	20
4. Třídění mezinárodních smluv	20
<i>a) Počet smluvních stran</i>	<i>20</i>
<i>b) Možnost přístupu k mnohostranné smlouvě</i>	<i>20</i>
<i>c) Forma smlouvy</i>	<i>21</i>
<i>d) Úroveň sjednání smlouvy</i>	<i>21</i>
<i>e) Obsah smlouvy z hlediska věcného</i>	<i>21</i>
<i>f) Normativní obsah smlouvy, smlouvy "inter partes" a "erga omnes"</i>	<i>21</i>
<i>g) Smlouvy "self-executing"</i>	<i>22</i>
5. Zásady mezinárodního smluvního práva	23
<i>a) Zásada "pacta sunt servanda"</i>	<i>23</i>
<i>b) Zásada dobré víry</i>	<i>23</i>
<i>c) Zásada smluvní volnosti a svobodné vůle stran</i>	<i>24</i>
<i>d) Zásada nezávaznosti smluv pro třetí strany</i>	<i>24</i>

<i>e) Zásada vyloučení zpětné působnosti smluv</i>	24
<i>f) Zásady lex posterior derogat legi priori a lex specialis derogat legi generali</i>	25

IV. Vznik mezinárodní smlouvy **26**

1. Sjednání textu smlouvy	26
<i>a) Sondáž a expertní jednání</i>	26
<i>b) Přijetí a autentifikace textu</i>	27
2. Schvalování smluv	27
<i>a) Vnitrostátní procedura schvalování mezinárodních smluv</i>	27
<i>b) Kategorizace smluv podle Ústavy ČR pro účely schvalování</i>	27
3. Vyjádření definitivního souhlasu se smlouvou po jejím vnitrostátním schválení	29
4. Vstup smlouvy v platnost	30
5. Platnost a účinnost mezinárodní smlouvy. Prozatímní provádění smlouvy	31
6. Prezentace textu a jazyk smlouvy	32
<i>a) Smlouvy dvoustranné</i>	32
<i>b) Smlouvy mnohostranné</i>	33
7. Technické zajištění právního života smlouvy	33
8. Výhrady k mezinárodním smlouvám	34
<i>a) Pojem výhrady</i>	34
<i>b) Přípustnost výhrady</i>	34
9. Výklad mezinárodních smluv	34
10. Vyhlášení mezinárodních smluv v ČR	36

V. Mezinárodní smlouva v českém vnitrostátním právu. Její bezprostřední závaznost pro vnitrostátní subjekty (jednotlivce) **38**

1. Úvodní předpoklad	38
2. Závaznost mezinárodní smlouvy v oblasti vnitrostátního práva	38
<i>a) Smlouvy, předmětem jejichž úpravy jsou vnitrostátní právní vztahy</i>	38
<i>b) Smlouvy přímo (legislativně technicky) použitelné na právní poměry vnitrostátních subjektů (smlouvy "self-executing")</i>	40
<i>c) Aplikace a použití smlouvy</i>	41
3. Uvedení mezinárodní smlouvy do vnitrostátního práva	41
4. Odkaz na mezinárodní smlouvy (v ústavě, v jednotlivých zákonech) a jeho právní účinky	43
<i>a) Podmínky odkazu</i>	43
<i>b) "Právní síla" (postavení) mezinárodní smlouvy ve vnitrostátním právu</i>	44
<i>c) Platnost mezinárodní smlouvy a její účinky z hlediska vnitrostátního práva</i>	45
<i>d) Vyhlášení mezinárodní smlouvy jako podmínka její přímé vnitrostátní závaznosti</i>	46
<i>e) Zvláštní kategorie mezinárodních smluv podle čl. 10a Ústavy</i>	46
<i>f) Vztah mezinárodních smluv a Ústavy ČR</i>	47
Výňatky z Ústavy České republiky	47

Oddíl C	
Právo Evropské unie	49
Úvodní informace o EU	49
VI. Evropská integrace a vznik Evropských společenství a Evropské unie. Současný stav	49
1. Základ evropské integrace po druhé světové válce	49
2. Nová metoda integrace: nadstátnost	50
3. Stadia integrace. Evropská společenství a Evropská unie	51
<i>a) Vznik a počáteční vývoj Evropských společenství</i>	51
<i>b) Vznik Evropské unie</i>	52
4. Povaha a právní postavení Společenství	54
<i>a) Nadstátnost (supranacionalita)</i>	54
<i>b) Věcné vymezení pravomocí (jen informativně)</i>	55
5. Právní subjektivita Společenství	56
6. Charakter Evropské unie v současnosti	56
7. EU dnes - Smlouva o ústavě pro Evropu	58
VII. Organizační struktura Evropských společenství a Evropské unie	61
1. Úvodní přehled organizační (institucionální) struktury ES a EU	61
2. Evropská komise	62
<i>a) Pravomoci Komise</i>	62
<i>b) Složení</i>	62
2. Rada Evropské unie	64
<i>a) Složení</i>	64
<i>b) Pravomoci</i>	65
<i>c) Hlasování v Radě</i>	65
<i>d) Výbor stálých zástupců (COREPER)</i>	67
3. Evropský parlament	67
<i>a) Vývoj</i>	67
<i>b) Pravomoci</i>	67
<i>c) Složení</i>	68
4. Evropská rada	69
5. Soudní orgány EU	70
<i>a) Úvodní poznámky</i>	70
<i>b) Evropský soudní dvůr</i>	71
<i>c) Soud prvního stupně</i>	72
<i>d) Zvláštní soudní senáty (specializované soudy) - Soud pro veřejnou službu</i>	72
<i>e) Procesní předpisy a senátní struktura soudů</i>	73
<i>f) Řízení před Evropským soudním dvorem a Soudem prvního stupně</i>	73
7. Účetní dvůr	75
8. Evropská centrální banka	75
9. Další pomocné orgány	76
10. Evropská investiční banka	76
11. Tzv. demokratický deficit v ES (EU)	76

VIII. Právní systém ES (EU). Prameny komunitárního práva	78
1. Systém práva Evropských společenství a práva Evropské unie	78
2. Akty členských států (primární právo)	80
3. Akty orgánů Společenství (sekundární právo)	81
<i>a) Druhy aktů Společenství</i>	81
<i>b) Legislativní pravomoci Společenství</i>	83
<i>c) Základní formální náležitosti aktů Společenství</i>	84
4. Postup při přijímání aktů Společenství (procedura legislativní činnosti)	85
<i>a) Úvodní poznámky</i>	85
<i>b) Konzultační postup</i>	85
<i>c) Postup kooperační</i>	86
<i>d) Spolurozhodovací postup</i>	86
5. Obecné zásady komunitárního práva	86
6. Evropský soudní dvůr jako tvůrce práva - právní povaha jeho rozhodnutí	87
7. Závaznost a aplikace komunitárního práva v členských státech	88
<i>a) Přímý účinek komunitárního práva</i>	88
<i>b) Přednost komunitárního práva</i>	88
IX. Vynucování komunitárního práva	89
1. Řízení proti členskému státu, který porušil povinnost stanovenou komunitárním právem	89
<i>a) Řízení před Komisí v rámci její kontrolní pravomoci</i>	89
<i>b) Fáze soudního řízení (před Evropským soudním dvorem)</i>	90
<i>c) Postih státu, který nerespektuje rozhodnutí ESD (čl. 228 Smlouvy ES)</i>	91
2. Řízení proti jednotlivci, který porušil povinnost stanovenou komunitárním právem	94
Příloha 1: Rozsudek ESD ve věci Komise proti ČR	95
Příloha 2: Okruhy ke zkoušce	98
Příloha 3: Ukázky otázek ze zkušebního testu	100

Používané zkratky:

ESD - Evropský soudní dvůr = Soudní dvůr

SPS - Soud prvního stupně

Smlouva ES - Smlouva o založení Evropského společenství

Smlouva EU - Smlouva o Evropské unii